

FÓRUM

Molnár Katalin

Ars Scriptorum – avagy a tudományos írás műhelytitkaiból

Ars Scriptorum –or arcanums of scientific writing

*De megtanulta, hogy fegyver s szerszám a toll...
s ugyancsak nyaktörő az, ha méltón peng a lant...*

(Radnóti Miklós: Mint észrevétlenül)

Absztrakt

Amióta a főiskolai, egyetemi szakzáró dolgozatokat és a doktori disszertációkat kitalálták, az ezek születése körüli szakmai bábáskodás szinte külön mesterséggé nőtte ki magát. Nem feltétlenül könnyű folyamatos és színvonalas kutatómunkára és írásra motiválni és szellemileg inspirálni a hallgatókat, különösen a növekvő tudományos elvárások és a határidők állandó szorításában. A szerző e téren szerzett tizenkét éves konzulensi és témavezetői tapasztalatairól, a tudományos írás műhelytitkairól, az ott alkalmazható technikákról és e munka néhány szép eredményéről szól ez a rövid tanulmány.

Kulcsszavak: tudományos írás, műhelytitkok, rendészettudomány

Abstract

Since the invention of final papers at colleges and universities and of doctoral dissertations the professional help in their development has practically become a separate profession. It is not necessarily easy to motivate others for continuous and sophisticated research and to inspire the students mentally, especially not under constant pressure of increasing scientific expectations and deadlines. This paper presents the experiences of the author as consultant and supervisor,

the arcanums of scientific writing and applicable technics on this field and further some good results achieved by this work.

Keywords: scientific script, arcanums, law enforcement science

Gondolatok

Amikor ennek a szövegnek a gondolata megszületett bennem, 2018 februárját írtuk. Ez idő tájt a végzős hallgatók már érzik, hogy vészesen közeledik a szakzáró dolgozatok leadási általában április végi határideje, és éjt nappallá téve fáradoznak azon, hogy elkészüljön a nagy mű. És közben izgulnak. Nemkülönbén a konzulensük is. Úgy értem, ő is éjt nappallá téve fáradozik a hozzá írt dolgozatok szövegének olvasásával, javítgatásával. És ugyanúgy izgul ő is. Ha nem jobban. A telet űző régi mondást (Január-február... itt a nyár!) azokra a mindenkori kedves hallgatóimra aktualizáltam, akikkel konzulensként dolgozok. Ha év elején csak annyit mondok nekik: „*Január, február... írjál már!*”, mindent értenek. Persze csak, akinek inge, az veszi magára e kedvesnek szánt konzulensi biztatást. Néha üdítő kivétel is van, olyan, aki idejekorán bevégez a munkát. De csak néha. Mintha divat volna a dolgozat elkészítésének utolsó pillanatokra való halogatása, és évről évre egyre inkább ez a tendencia. Hogy a címben szereplő latin kifejezést mi magyarázza, rögvest az is kiderül. Amikor a leadási határidő közeledtével egyre intenzívebben beszélgetünk a megírandó szakzáró dolgozatokról, mindig rádöbbenek: attól, hogy lépten-nyomon csak szavakkal biztatom a hallgatókat, nem íródnak meg azok a dolgozatok. Bizony nekik kell elkészíteniük őket, és ehhez jó tudniuk, hogy az írásnak mestersége – *Ars Scriptorum* – vagyon. Az emlegetett 2018-as évben tizenkét dolgozat váratott magára. Jól jött hát szerzőiknek egy kis praktikus útmutatóféleség és vele a biztatás (URL1). Írni nem könnyű, ezt a magam bőrén is rendszeresen érzem. Ennek a szövegnek az első piszkozatát golyóstollal vettem papírra, és piszkozat is lett, igazán: még az ujjbegyem is tintás volt. A kéziratomon szinte olvashatatlanok a betűk, girbe-gurbán kanyarognak a sorok, ide-oda nyilazgatok, satírozok – egy förmedvény az egész. Hogy lesz ebből tisztázat? És mindez annak ellenére van így, hogy amikor nekiültem, pontosan tudtam, kinek, miről és mit szeretnék mondani: szakdolgozat- és diplomamunka-íróknak, az írás folyamatáról, elárulni néhány műhelytitkot, technikai fogást. A hallgatókra viszont mindez nem feltétlenül igaz. Sokszor tanácstalanok nemcsak a munka elején, de közben is.

„*Fejben már megvan*” – hányszor hallom ezt a hallgatóktól, afféle mentegőzéseként. Jókat mosolygok ilyenkor, s nemcsak magamban, nekik is mondom. Az jó, de mire a gondolat a fejből a papírra vagy a számítógépbe kerül, az azért macerás ám. S hiszik is, nem is. Én csak tudom, most is ezt csinálom. Bár most már letéve a tollat, billentyűzetten folytatom: beírok, törlök, áthúzok, kivágok, beillesztek. Amikor elkezdik a mondanivalójuk lejegyzését, persze ők is ráeszmélnek, hogy ez pontosan így van. És akkor jön a pánik. Nem arról van szó, hogy ne tudnának ők írni, sőt, ha diplomamunkáról van szó, mesterszakon (és inentől mondandómat az egyszerűség kedvéért leszűkítem rájuk), legalább egyszer – némelyek többször is – már átélték ennek a folyamatnak a nehézségeit. De az eredménye fölötti örömet is, hiszen valamennyien írtak már szakdolgozatot és meg is védték. Kinek régebről, kinek nem annyira régről jönnek elő az élmények. De hol van az már? Azóta komolyabb, értsd: hosszabb terjedelmű, tudományos alapokon nyugvó, saját kutatást és annak eredményeit logikusan bemutató, meggyőzően érvelő, okos és jól szerkesztett szöveget – mert körülbelül ez a diplomadolgozat –, nem feltétlenül kellett letenniük az asztalra. Magam egyszer találkoztam olyan valakivel, aki valóban tudott fejben írni. Húzta-halasztotta a dolgot, leadás előtt a gondosan kiszámított időtartamra behívta az irodájába a titkárnőjét, és lediktálta neki a kész szöveget. Bármilyen terjedelemtől legyen is szó, akár harminc oldalt is, egyvégtében. Na jó, kávészünettel. Ha elolvasta, legfeljebb az elütéseket kellett javítania (a titkárnő kiváló helyesíró is volt!). Valcsicsák Imrének hívják az illetőt. És egyszer hallottam spontánul beszélni olyan embert – Gombocz Jánost –, (URL2) akinek minden egyes mondatát, úgy, ahogy volt, le lehetett volna jegyezni, a legkisebb változtatás nélkül. Tátottam a számat. Ez nagyon ritka adottság. Állítólag Mozart zeneszerzés közben írott kottáit egyáltalán nem kellett tisztázni. Lehet, hogy ez csupán legenda, de ha elfogadjuk, hogy isteni zeneszerző lévén az ő műzsája nem akárki volt, tán még hihetően is hangzik. Zsenialitását csodálva, én legalábbis készséggel elhiszem. Akinek viszont ilyen adottsága vagy ily szorgos műzsája nincs, annak bizony marad a szöveg gyártása. Aprómunka, faragás, több-kevesebb forgáccsal: elvetett betűk, kihagyott szavak, vágólapra, majd lomtárba dobott mondatok, átemelt bekezdések. Sok-sok olvasás, mások okos és hasznos gondolatainak keresgélese és megtalálása, idézetek helyre illesztése, nagyszerű ötletek elengedése, fogalmak újradefiniálása, fejezetek, alfejezetek sorrendjének logikai kirakójátéka, leütések kínos számolgotása. Ha kevés az eredmény, jön a „*Jaj, mit lehet ezen még ragozni?*” érzése. Ha sok, akkor a „*Mit húzzak ki, mi nem annyira fontos?*” kínlódása. És még mindig nincs vége: bibliográfiai szörszálhasogatás, lábjegyzetek, mellékletek, képek, ábrák, táblázatok, grafikonok – feliratozva és számozva(!), bevezetés, befejezés, függelékek, oldalszámolás, kiemelések, tartalomjegyzék, címlap... Még

felsorolni is sok, nem még mindezt megcsinálni! Ehhez az aprómunkához bizony idő kell, nem is kevés. Jelen-való idő, amikor ott vagyunk, nyakig benne a szövegünkben. És megszűnik a külvilág. Nem csörög a telefon, nem jönnek-mennek körülöttünk, csend van vagy épp halk zene szól, ki mit szeret. Jó, ha szanaszét heverő papírhalmainkkal vagy kopácsolásunkkal nem zavarunk senkit. Olykor annyira elmerülünk az alkotásban, hogy a szegény kutyát is elfelejtjük megsétaltatni. Észre se vesszük, egyszerre csak éjfél van, és még a gyerek uzsonnáját is be kellene csomagolni. Szinte szomjasak és éhesek se vagyunk, vagy ha mégis, akkor hosszan tűrő családtagjaink egyike diszkrétan elénk teszi az energia-utánpótlást, miközben begyűjti a mellettünk sorakozó kávéscsészéket, igyekezvén nem csörögni velük. Ilyen az írás nevű szellemi munka, és igencsak emészti a kalóriát. Vész esetére két hét szabadságot – akarom mondani dolgozatíró szobafogságot – ajánlok, utána fogyókúrával. És Mozartot és csokit, esetleg az utóbbi kettőt egyben is, talán világos, mire gondolok. Apropos, Mozart. Nekem sikerült a mesterrel, pontosabban egy művével (a D-Dúr Fuvolakoncerttel, KV 314) olyan, kifejezetten íráshoz inspirációt teremtő feltételes reflexet kialakítanom, hogy azt Pavlov kutyája is megirigyelhetné. Ha már idő, akkor ejtsünk szót a határidőről is. Sokan mondják, hogy az a legjobb múzsza. Meglehet, de azért ezzel a múzsával nagyon jóban kell ám lenni, hogy megbízzunk benne. Ahhoz, hogy az utolsó pillanatokra merjük hagyni a vele való találkozást, jól kell ismernie bennünket. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha gyakori vendég nálunk. Ha rendszeresen ül a vállunkon, és súg, dolgozik nekünk. Ez nem mese, komolyan beszélek. Bár van, aki mesét is írt a múzsájáról, nem is akármilyet, a leggyönyörűsebbet ebben a témában, amit valaha hallottam. Lázár Ervin a szerző, akinek saját hangján érdemes meghallgatni a művet (Lázár, 2009). Százszor hallottam, de megunhatatlan, annyira szép. Mert annyira igaz. Valahogy úgy vagyok ezzel az én múzsámmal is, ahogy ő volt. Érzékeny-törékeny kis jószág, gondoskodni kell róla, figyelni rá, beengedni, ha megzörgeti az ablakot. Mert szereti látni, ha gazdája ír. Lesi a gondolatait, vezeti a tollát. Persze nem kell mindenkinek grafománnak lenni, de az biztos, hogy gyakorlat teszi a mestert. Régóta foglalkozom ezzel – tudniillik az írással –, mondhatni mesterségem. Címere is van: nyelvilektoralas. hu. Jó iskoláim, mestereim eleitől fogva a világ- és a magyar irodalom valaha élt s ma élő híres tollforgatói: írók, költők. Edzőtársaim pedig mindazok, akik néha félve, de mindig bizalommal kezembe adják szövegeiket, hogy csináljak belőlük jobbat. S én teszem, készséggel, hiszen tanult mesterségem is ez. Bölcsészként alaposabban is volt alkalmam ismerkedni azzal, ami a szövegen túl van. Értds: fokozatosan, tudatosan és módszeresen betekintést nyertem az írások műhelyeibe. Mert ahány író, szerző, annyi műhely. Annyi szokás, annyi út, de a vége mindig az írásmű. Mindegy, mi. Egyperces novella, dráma, vers vagy regény, ha

irodalmi műfajokról van szó. Házi dolgozat, tanulmány, diplomamunka, ha egyetemi penzumokról. És mindegyikből lehetőleg egy olyan változat, ami *elég jó*. Elég jó annak, aki írta, és elég jó annak, akinek írtuk. A Tisztelt Olvasónak. Szakzáró dolgozat esetén ez elsőként a konzulens. A diploma megszerzésének írásbeli része ez a dolgozat, s elsőként a konzulens ítélt fölötte. Aztán az opponens. Ő, kívülállósága okán, nyilvánvalóan más szemmel nézi az alkotást. És majd kérdez és kritizál és javasol, hiszen ez a dolga. Mert tökéletes szöveg nincs. Kivéve a legkimagaslóbb irodalmi alkotásokat, de hát itt nem ezekről beszélünk. Mindenhez hozzá lehet tenni, és mindenképp el lehet venni, hogy jobb, még jobb legyen. Amit élvezet olvasni, sokszor nagyon komoly munka megírni. Néha egy percnyi szöveget másfél óráig barkácsol az ember, de ezt csak az tudja, aki írja. Az olvasónak csak a végeredményhez van köze. Csakhogy most a műhelytitkokba ígértem betekintést. Tessék felszorozni! Ez majdnem százszor annyi időráfordítás, mint amennyi a végleges szöveg elolvasásához kell. Valószínűleg nem ez az egyedüli dolog, amire ez az arány érvényes. Mindennel így van: sok verejtékes munka van abban, ami végül a kívülálló számára csupán egy letisztult eredményterméknek látszik. Rengeteg gyakorlás rejlik a könnyednek ható sorok mögött. Mint mondtam, mestereim az írás művészetében tollforgatók voltak. De most találtam egy rendészeti szakemberekhez jobban illő hasonlaltal élnék. Ők tanulnak bánni fegyverrel is, és sokan kifejezetten magas színvonalon művelik ezt. Úgy-e, jól tudom, hogy a fegyverforgatáshoz rengeteg edzés szükséges, nem ritkán akár vérrel, verejtékkel? Hogy az a fegyver úgy álljon kézre, hogy ne kelljen külön figyelni se rá, se a mozdulatokra, hiszen akkor az ellenfélre már nem tudnánk koncentrálni. Itt persze nincs ellenfél – még az opponens se az, bár a neve erre utal –, de cél az van: azt kell elérni, hogy írójék meg az a dolgozat, mégpedig elég jól. Amit le kell győzni, az legfeljebb a halogatás nevű hallgatói betegség. Akit meg kell győzni, az elsősorban saját magunk, hogy igenis képesek vagyunk ezt a munkát elvégezni, mégpedig határidőre. Mert „*megtanulta, hogy fegyver s szerszám a toll...*” A diplomadolgozatok döntő többségét a konzulensen és az opponensen kívül legfeljebb egy-két védési bizottsági tag olvassa, ha egyáltalán. Ám vannak szerencsések, akik nagyobb olvasótáborhoz is eljuthatnak, amennyiben konzulensük menedzselése révén valamely tudományos folyóiratban is megjelenhetnek szövegeik. Hogy mennyire így van, arra a következőkben álljon itt néhány – remélhetőleg – meggyőző példa.

2018-ban volt tízéves a Rendészettudományi Kar mesterképzése. Az évfordulóról tudomásom szerint hivatalosan sehol nem történt említés, nyilván nem is olyan nagy dolog. Nekem az volt, mert nem is a kezdetektől, hanem még az előkészítés időszakától fogva kedves minden egyes perc, amit ezzel a képzéssel foglalatostokodva tölthetek. A tízéves évforduló apropót adott, hogy egy szubjektív

visszaemlékezésben (Molnár, 2019, 102-114.) összefoglaljam mindazt, amit ez idő alatt három tantárgyat tanítva tapasztaltam, bizván abban, hogy megglátásaim hasznos tanulságként szolgálhatnak. A képzés elindítása óta eltelt időről, pontosabban az ott folyó munka alakulásáról trénerként végeztem összegzést és értékelést. A képzés hatékonyságának komplexebb vizsgálata valószínűleg még sokáig várat magára, de talán szép eredményként lehet elkönyvelni azokat a tudományos publikációkat is, amelyek a tanulmányaikat itt folytató hallgatók diplomamunkáiból születtek. Az engem érintő kurzusokon (Integrált társadalomtudományi ismeretek; Kommunikáció, vezető kompetenciák; Vezetői készségfejlesztés) a figyelem fókuszába azoknak a vezetői kompetenciáknak a fejlesztése kerül, amelyekre a szak képzési dokumentumai ígéretet tesznek.¹ S bár ezekben külön nevesítve nincsen, egyetemi szak lévén mégis magától értetődő, hogy a diplomamunka megírásával a hallgatók a tudományos írásbeliséghez szükséges készségeikben is gyakorolhatják magukat. A jelölt kiválaszt és felkér egy konzulenszt, aki vállalja a vele és a dolgozatával való törődést. Megtisztelő, de nehéz munka ez. Sok időt, energiát, odafigyelést igényel. És egyáltalán nem mindegy, hogy a konzulensnek nyűg ez az egész, vagy örömmel teszi a dolgát, és mindenben segíti a hallgatót. Magam kifejezetten szeretem ezt a tevékenységet. Ezért konzulensként büszkeséggel tölt el, hogy segítségemmel 2009 és 2018 között negyvenöt diplomamunka született (azóta, azaz ha a 2019-ben és 2020-ban végzett hallgatókat is hozzávesszük, akkor már ötvenegy). És ami még nagyobb boldogság, hogy közülük immár tizenháromnak a rövidített, szerkesztett dolgozata tudományos folyóiratokban is megjelent. Sőt, kettőnek a szerzője, Hafenscher Csaba Zoltán 2017-ben, Budavári Árpád 2018-ban felvételt nyert és a még mesterszakon elkezdett témájával doktoranduszom lett a Rendészet-tudományi Doktori Iskolában. A 2020-as év még ennél is érdekesebb újdonságot hozott: Cielešky Péter egyszerre írta a mesterszakos diplomamunkáját, és doktoranduszként már disszertációjához is kutat. Ily módon egyszerre vagyok konzulense és témavezetője. Egyébként a kiválóan sikerült diplomamunkák közreadása nyolc éve kezdődött a Magyar Rendészetben, majd a Belügyi Szemlében folytatódott. Az a szándék, hogy a rendőrtisztképzésben készített szakzáró dolgozatokról volna mit mondani, még 2007-ben fogalmazódott meg bennem (Molnár, 2007, 38-44.), 2011-ben pedig már egyenesen a rendészet-tudósok új generációjáról beszéltem (Molnár, 2011, 8-12.). Itt most három, 2019-ben megjelent szövegről szeretnék egy kis ajánlást² közre adni. Ez a három tanulmány

1 A rendészeti vezető mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményei.

2 Ezek megfogalmazása során néhány gondolatot átvettem a kijelölt opponensek (Csomós István, Cserép Attila, Gaál Gyula és Hegedűs Judit) bírálatának szövegéből.

értékrendjében, szellemiségében és mondanivalójában is szorosan összekapcsolódik. Mindegyik mesterszakos hallgatók tollából származik, akik ráadásul nemcsak egy évfolyamba, de ugyanazon tanulócsoporthoz is jártak. A műhely, amelyben dolgozataik születtek, szintén azonos. Itt konzulensként mindhármukat nemcsak én motiváltam, de ők is egymást. Sőt, ez a kölcsönös inspiráció a mai napig tart. Legutóbbi eredménye egy négyes blogbejegyzés a középiskolai rendészeti pályaorientáció mindennapjaiból (URL3).

A Belügyi Szemle 2019/4. lapszámában megjelent három tanulmány szorosan kötődik a fentebb említett három mesterkurzusunk tematikájához. Az egyik dolgozat a munkatársak állandó és megfelelő szintű motiválásáról szól, hiszen ez a vezetői kommunikáció legfontosabb alapja, amihez mindenekelőtt kommunikációs készségek szükségesek. Hogy milyen az elég jó vezető és milyenek az ehhez tartozó vezetői stílusok, azt járja körül a második tanulmány. Míg a harmadik azt igyekszik bizonyítani, hogy ha a munkatársak egy elég jó vezető irányítása mellett magas szintű munkát végeznek, akkor magától értetődően könnyebben képesek a szervezeti keretből kitekinteni a közösség tagjai és csoportjai felé is, mert tudják, hogy csak velük együtt lehet biztonságos és élhető településeket létrehozni.

Karmazsinné Srágli Izabella a „*Motivációs eszköztár a rendészetben*” című diplomamunkájának témaválasztásában meghatározó volt a keszthelyi rendőrkapitányságon vizsgálati osztályvezető helyettesként dolgozó szerzőnek a motiváció témaköre iránt régóta meglévő személyes elköteleződése. Már egy, a BM OKTF III. Rendészeti Tehetséggondozási Programjában készített vizsgadolgozatában (Karmazsiné, 2019) elkezdte a téma kutatását saját munkakörnyezetében, a keszthelyi rendőrkapitányságon. 2018-ban aztán egész Zala megyére is kiterjesztve részben megismételte, részben mélyítette vizsgálatát. Azt a meggyőződését szerette volna tudományosan is alátámasztani, hogy az eredményes rendészeti munka záloga a motivált dolgozók jelenléte a szervezetben. Azt is állítja: ennek hiánya súlyos következményekkel járhat. A témában való jártasságát a rendőri motivációval kapcsolatos fontosabb kutatások ismertetése igazolja. A motivációs elméleteket alkotó módon összekapcsolja a magyar rendőrségi gyakorlattal, amikor a 2015. július 1-jétől érvényes Hszt. alapján megtörtént illetményemelés és a motiváció kapcsolatára keresi a választ. Kutatási módszerként kérdőíves vizsgálatot alkalmazott, melyet szakmailag precízen előkészített. A kapott eredményeket grafikusan és szövegesen is ismerteti. Az összegző részben leírt megállapítások felhívják a figyelmet arra, hogy az egyénre szabott motiváció és a vezetői elismerések formái rendkívül fontos szerepet töltenek be a rendőrségi szervezet életében a jó munkahelyi légkör megvalósításában. Vallja: a hatékony motiválás nem ördöngösség, és egyáltalán nem olyan

drága, mint ahogy sokan gondolják. Első pillanatra akár rendészet idegennek is tűnhet az ún. elismerésnyelvek (Chapman, 2013) (elismerő szavak, elismerő érintések, segítő kéz, minőségi idő, figyelmes ajándékok) alkalmazásának javaslata, de a szerző meggyőzően mutat rá arra, hogy miért fontosak ezek ebben a sajátos szervezeti kultúrában is.

Mahlaj Róbert a „*Vezetői stílusok és kommunikáció a rendészetben*” című diplomadolgozatában aktuális, a rendészeti vezetői munkát a hétköznapiakban leginkább érintő témakört dolgozott fel. A szerző egyszerű állítása – a rendőrségnél a vezetői kommunikáció problematikus és fejlesztésre szoruló terület – roppant időszerű és izgalmas. A vezetői magatartásról, döntésekről és a kommunikációról, illetve ezek összefüggéseiről szóló gondolatok bizonyára sok vezetőt foglalkoztatnak. Közülük interjúvolt meg hatot Mahlaj Róbert, és az általuk mondottakat vetette össze saját tapasztalataival. A dolgozatban a szakirodalmi megalapozást követte a szerző által készített kutatás. A folyóiratban történő közléshez szükséges rövidítés során az elméleti áttekintést könnyen el lehetett engedni, hiszen a témában rendelkezésre álló irodalmakat máshol is el lehet olvasni. A Belügyi Szemle értékes oldalait inkább a saját kutatási eredményeknek volt érdemes szentelni. Természetesen nem lehet vezetői készségekről, különösen azok fejlesztéséről beszélni anélkül, hogy ne ismernénk a mai magyar rendészetben érvényes vezető-kiválasztási eljárást, ezért a szerző röviden arra is kitért. Mint tréner örömmel olvastam a különböző képzések pozitív szerepéről vallott saját nézeteit, illetve a meginterjúvolt vezetők véleményeit is. A kettő összevetéséből egyértelműen adódik az a következtetés, hogy a résztvevői aktivitást és a szociális kompetenciák személyre szabott fejlesztését a középpontba helyező vezetői tréningek keletje óriási (lenne). Az is kiderül azonban, hogy ezekből sosem elég. A szerző saját megállapításait úgy építette be a dolgozatba, hogy igyekezett a realitás talaján értékelni a rendészet mai kommunikációs gyakorlatát. Nagy erénye, hogy ki merte mondani: a hétköznapiakat jellemző nagyfokú elektronikus kommunikáció hovatovább gátja a vezetői munkának, mert szinte teljesen kiszorítja a személyes jelenlét semmivel nem pótolható hatását. A módszertani háttér rövid leírásából kiderül a vizsgálódás helyszíne (Bács-Kiskun megye), a két célcsoport (a négy kapitány és a két főkapitány-helyettes) eltérősége. Az interjúk összegzéséből pedig meglehetősen árnyalt képet kapunk arról, hogy egy, az éves teljesítményértékeléseken sorozatosan kivételesre minősített megye vezetői szerint melyek sikeres vezetési módszereik műhelytitkai. Személyes vezetői hitvallásokról viszonylag keveset vagy szinte semmit sem lehet olvasni a rendészeti szakirodalomban. Pedig ez is legalább olyan fontos, ha nem még fontosabb hozzávalója a hatékony vezetői munkának, mint az iskolai végzettség. Tamási

Zsolttal nem mindennapi szerzőpáros vagyunk. Hallgató és konzulense közös tanulmányának címe: „*A rendőrség közösséggel való kapcsolatának javítási lehetőségei*”. Egyikünknek a több évtizedes rendőri, másikunknak pedig ugyanannyi idős oktatói gyakorlata találkozott össze a mesterképzés három szemeszteren átívelő tréningjein. Zsolt 1992-ben akkor lépett ki végzett tisztként a Rendőrtiszt Főiskola kapuján, amikor én ugyanott mint első munkahelyemre beléptem. S hogy ezt megtudjuk egymásról, ahhoz negyed század kellett. A hévízi rendőrőrs parancsnoka által írt diplomamunka konzulensként engem is továbbgondolásra ihletett, hiszen saját szakmai fejlődési utunk érdekes párhuzamba állítható a magyar rendőrség átalakulásával is. A dolgozat történeti áttekintéssel kezdődik, mert nem hihetjük, hogy a közösségre orientált rendészet az utóbbi évtizedben született. Komoly hagyománya van ennek a magyar rendészet több évszázados történetében is, csak kevésbé szokás ilyen összefüggésben emlegetni az előzményeket. Írásunkban igyekszünk tetten érni ezeket az áthallásokat. A diplomadolgozat egy kisebb interjú kutatás szerény eredményeit állította fókuszba, ám a tanulmányban máshová – inkább a tapasztalatok alapján megfogalmazott javaslatokra, vagyis a jövőre – helyeztük a hangsúlyt. A közösségre és annak problémáira orientált biztonságteremtés elkötelezett híveiként fáradhatatlanul keressük a civilek és a rendőrök közötti párbeszédben rejlő kiaknázatlan lehetőségeket. Ennek egyik kétségtelenül hatékony színtere a Police Café. Az együttműködést serkentő módszer alkalmazásának legfontosabb hozadéka az lenne, ha egyre többen beszélnék a közös biztonság nyelvét. A kutatási hipotéziseket továbbgondolhatónak tartva szívesen végeznénk hasonló vizsgálatot szélesebb célközönségen, hogy kiderüljön: vajon csak a választott rendőrshöz tartozó települések polgármestereinek tájékozottságát becsültük túl, vagy ez a helyzetkép általános? Ha így van, égetően fontos elkezdni a munkát, a rendőrségnek ugyanis nem egyedül kell(ene) megoldania a társadalom összes, főként rendészeti jellegű, vagy csak annak tűnő(!) problémáját. Ebben a kérdésben inkább a kezdeményező szerepet kell magára vállalnia. Hogy hogyan, arról is szól az írás. Az, hogy e három tanulmány szerzői egymással nemcsak szoros szakmai kapcsolatba kerültek, hanem immár baráti szálak is összefűzik őket, jól példázza, hogy a közös tanulás és a tudomány művelése nem ismer határokat. Nemcsak földrajzilag, de az egyes mesterszakos évfolyamok között sem. Olyan emberi segítőkészségről és szakmai együttműködésről tettek ugyanis tanúbizonyságot itt említett 2018-ban végzett hallgatóim, amilyenre saját gyakorlatomban még nem volt példa. Interjúalanyként szolgáltak, és pályaeorientációs diákjaik körében kérdőívek kitöltésével járultak hozzá egy 2019-es mesterszakos hallgatóm diplomamunkájának elkészítéséhez. A dolgozat címe: „*Z*” generáció – rendészet

– *integritás*. Szerzője, Mészáros Gábor tavaly sikeresen védte meg a dolgozatát, amit az opponens is méltónak talált a publikálásra. Ez ugyan azóta még nem történt meg, de ahogy az idei diplomadolgozatokat elnézem, még az is lehet, hogy az egy éve pihenő szerző ezeket látván, kedvet kap, hogy újra tollat ragadjon és elővegye a rendkívül aktuális témát. Különösen, ha konzulense megbiztatja egy kicsit. Mert így megy ez a tudományos írások műhelyébe.

Felhasznált irodalom

Chapman, G. (2013): *A munkahelyi elismerés 5 nyelve. Útmutató az eredményes, személyre szabott motiváció gyakorlatához*. Budapest: Harmat Kiadó

Karmazsinné Srágli I. (2019): *Motivációs eszköztár a rendészet*. Belügyi Szemle, 4, 57-76. DOI: 10.38146/BSZ.2019.4.4

Lázár E. (2009): *Mesék felnőtteknek*. Budapest: Parlando Stúdió Bt.

Molnár K. (2007): *Néhány gondolat a szakdolgozatok elkészítésének színvonaláról a Rendőrtiszti Főiskolán*. Magyar Rendészet, 1–2, 38–44.

Molnár K. (2011): *A rendészettudósok új generációja?* Magyar Rendészet, 2, 8–12.

Molnár K. (2019): *Kompetenciafejlesztés mesterfokon – tízéves a rendészeti mesterképzés*. In: Hegedűs J. (szerk.): *A magatartástudomány helye és szerepe a rendészeti képzésben*. Budapest: Dialóg Campus Kiadó, 102–114.

Molnár K. (2019): *Rendőrkávéházi élményeim. Police Café blogkönyv*. Budapest: Rejtjel Kiadó

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *Ars Scriptorum Január-február... itt a nyár*. <http://www.nyelvillektoralas.hu/ars-scriptorum-január-február-itt-nyár/>

URL2: *Az edző, mint pedagógus - Dr. Gombocz János*. <https://www.youtube.com/watch?v=t0UFbNmVv5E>

URL3: Vendégoldal. Távoktatás 2020 I. Pályaorientációs mesterfogások – A Neverending Story. <http://www.nyelvillektoralas.hu/palyaorientacios-mesterfogasok-neverending-story/>